

symposium

bodem breed

Welkom bij het 34^e Symposium Bodem Breed

symposium

bodem breed

Diepe plassen in Nederland Waardecreatie of verdienmodel?

symposium

bodem breed

Laura Seelen

Harm Warris

Frank van Berkum

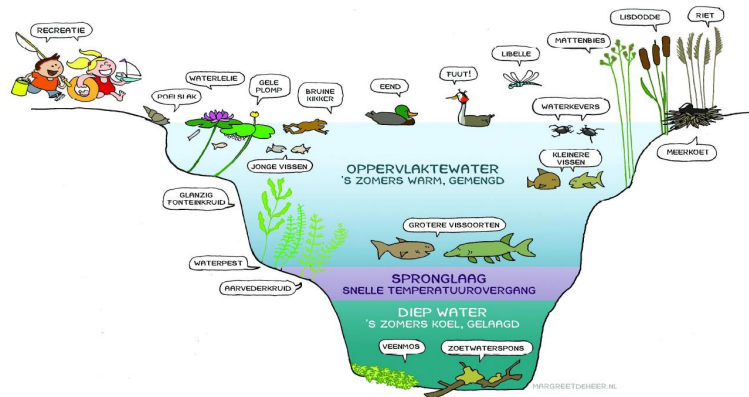

Frank van Berkum

Als ik een diepe plas zou zijn, dan...

Grond en baggerspecie in diepe plassen
ecologisch, maatschappelijk en bestuurlijk perspectief

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

1. Aan het eind van vanmiddag

- Beeld van voor- en nadelen van verondiepen
- Maatschappelijke en ecologische consequenties
- Gesprek met collega's, aanwezigen
- Ideeën voor vervolg, met elkaar?

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Programma

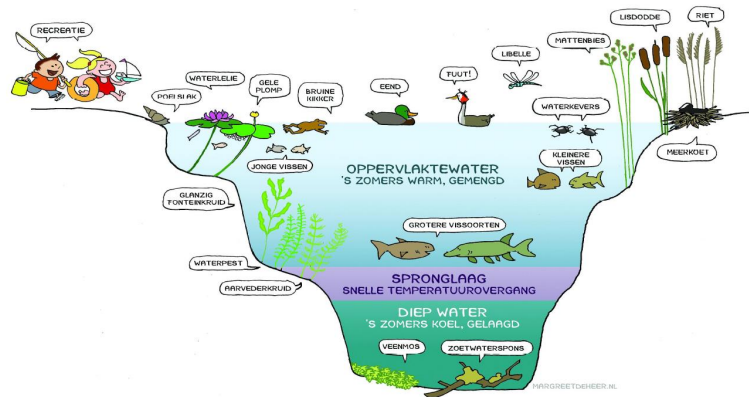
1. Als ik een diepe plas zou zijn, dan...
2. Ecologisch perspectief - door Laura
3. Bestuurlijk – maatschappelijk perspectief – door Harm
4. Gesprek

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

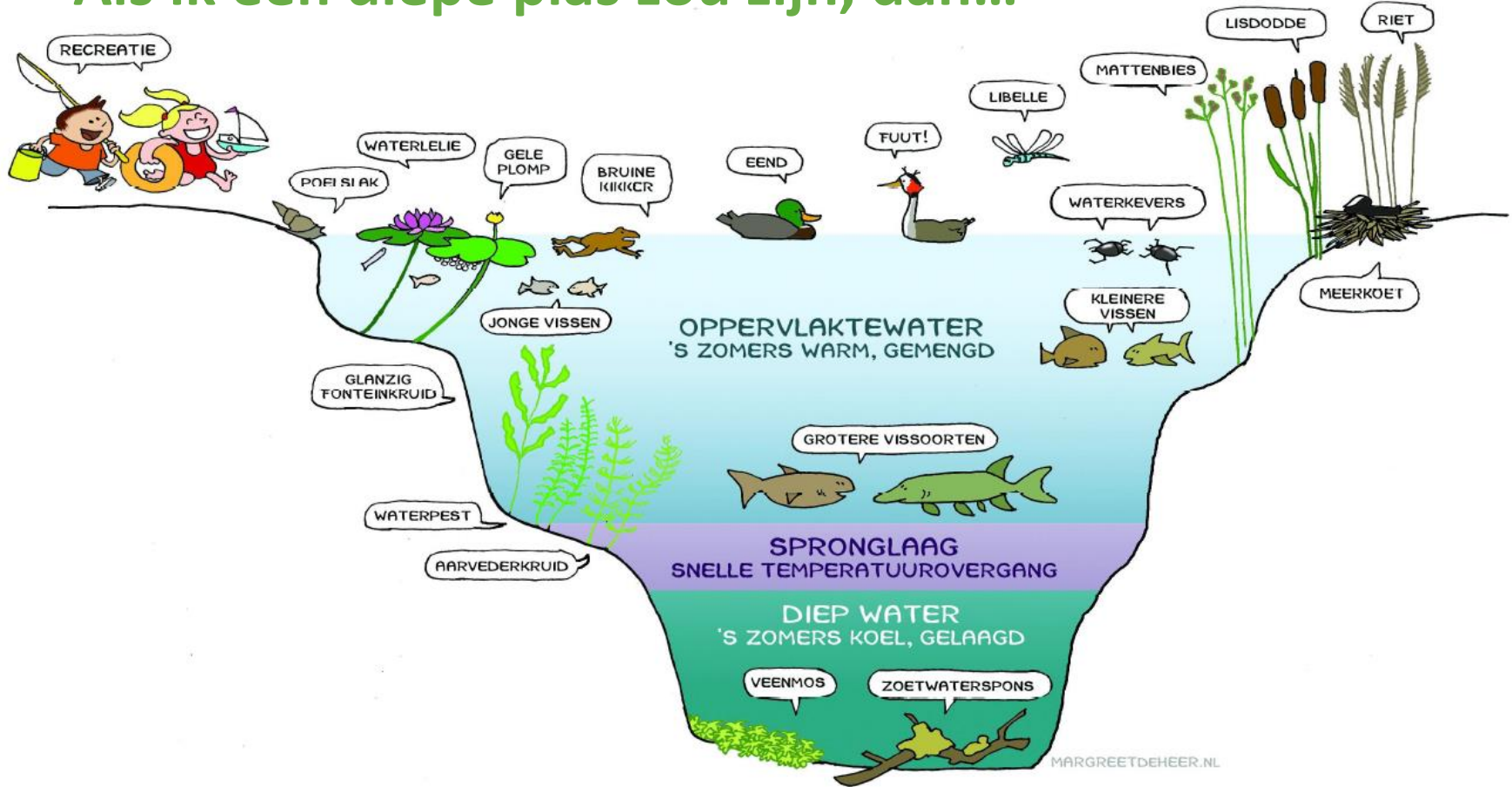
Als ik een diepe plas zou zijn, dan...

Grond en baggerspecie in diepe plassen
ecologisch, maatschappelijk en bestuurlijk perspectief

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Als ik een diepe plas zou zijn, dan...

Diepe plassen in Nederland

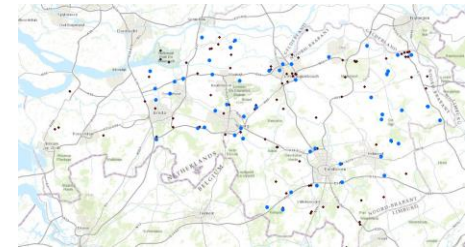
- Circa 500 diepe plassen in Nederland
- Veel diepe plassen in Gelderland, Overijssel, Friesland, Noord Brabant en Limburg
- Primaire rol: winning van zand en grind voor infrastructurele werken
- Door grote diepte (tot 40 mtr) en oppervlakte veel opvulcapaciteit
- Belangrijke rol bij beheer van grond en grondverzet

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

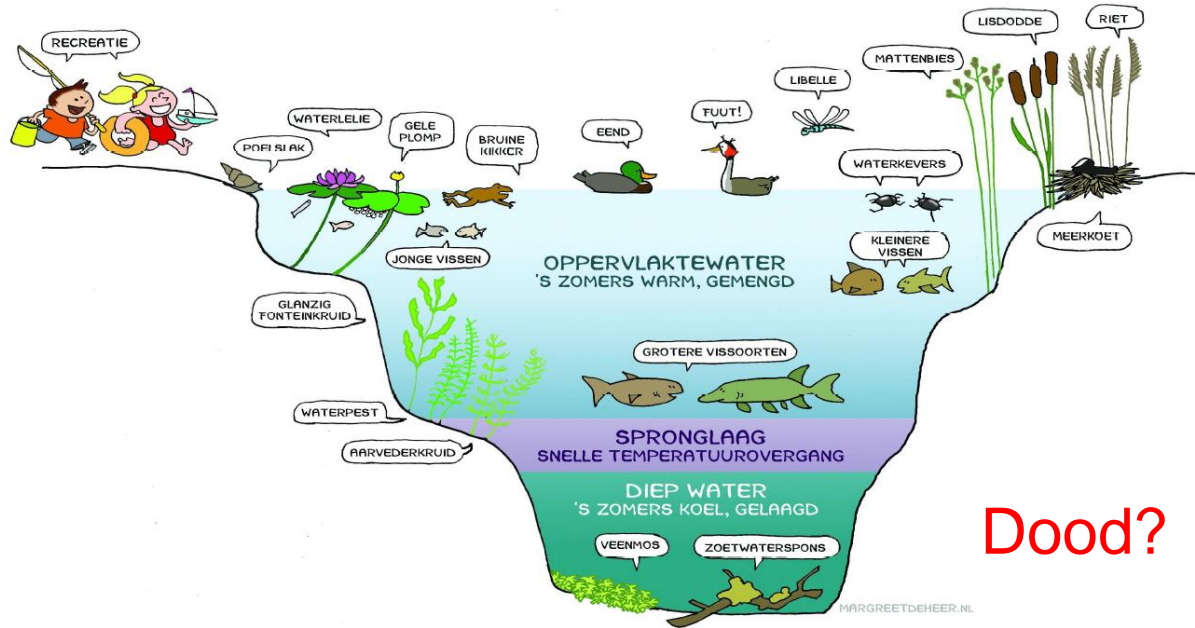
2. Ecologische kwaliteit van diepe zandwinplassen

- Vóór een verondieping
- 51 (/148) diepe plassen in Noord-Brabant onderzocht

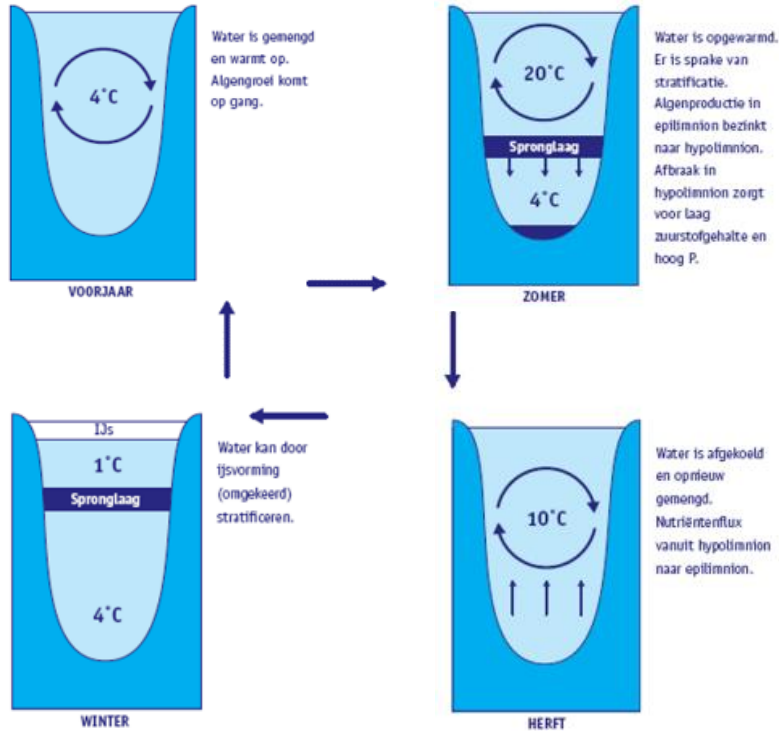
Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Waarom anders dan natuurlijke wateren?

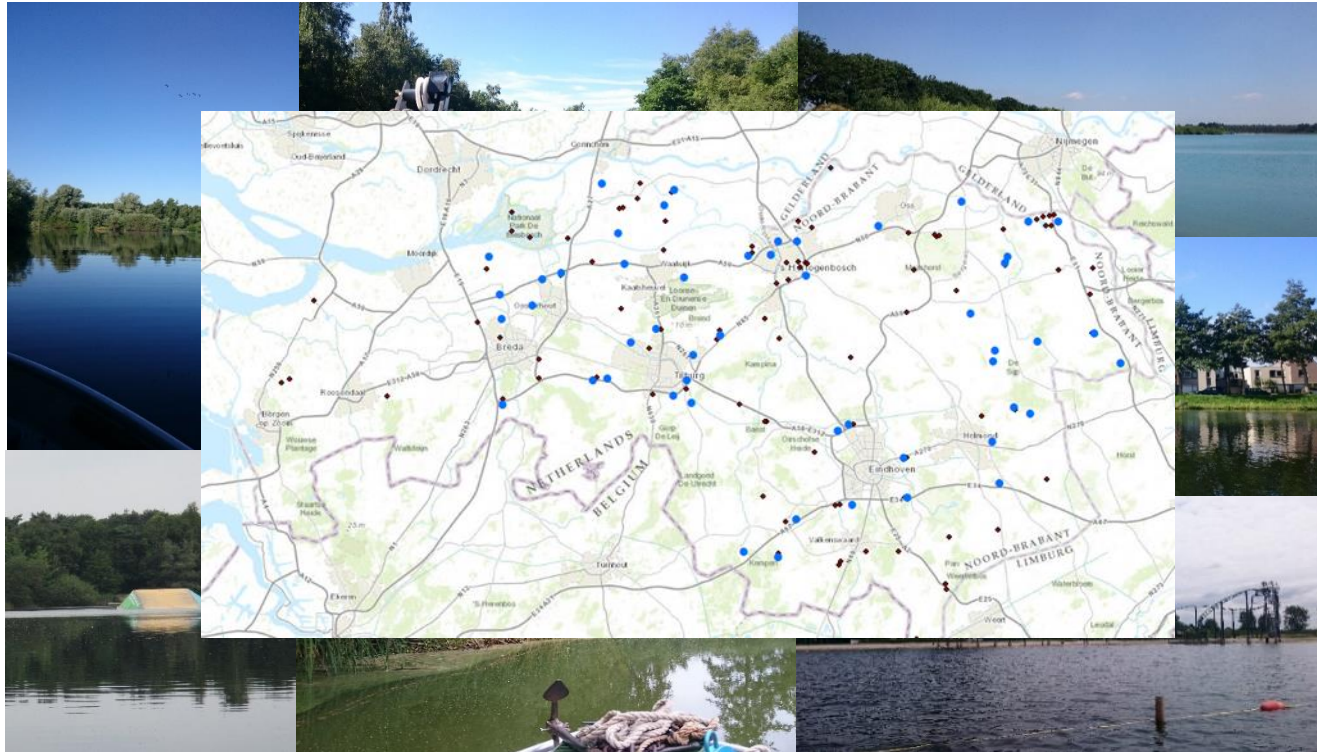

Dood?

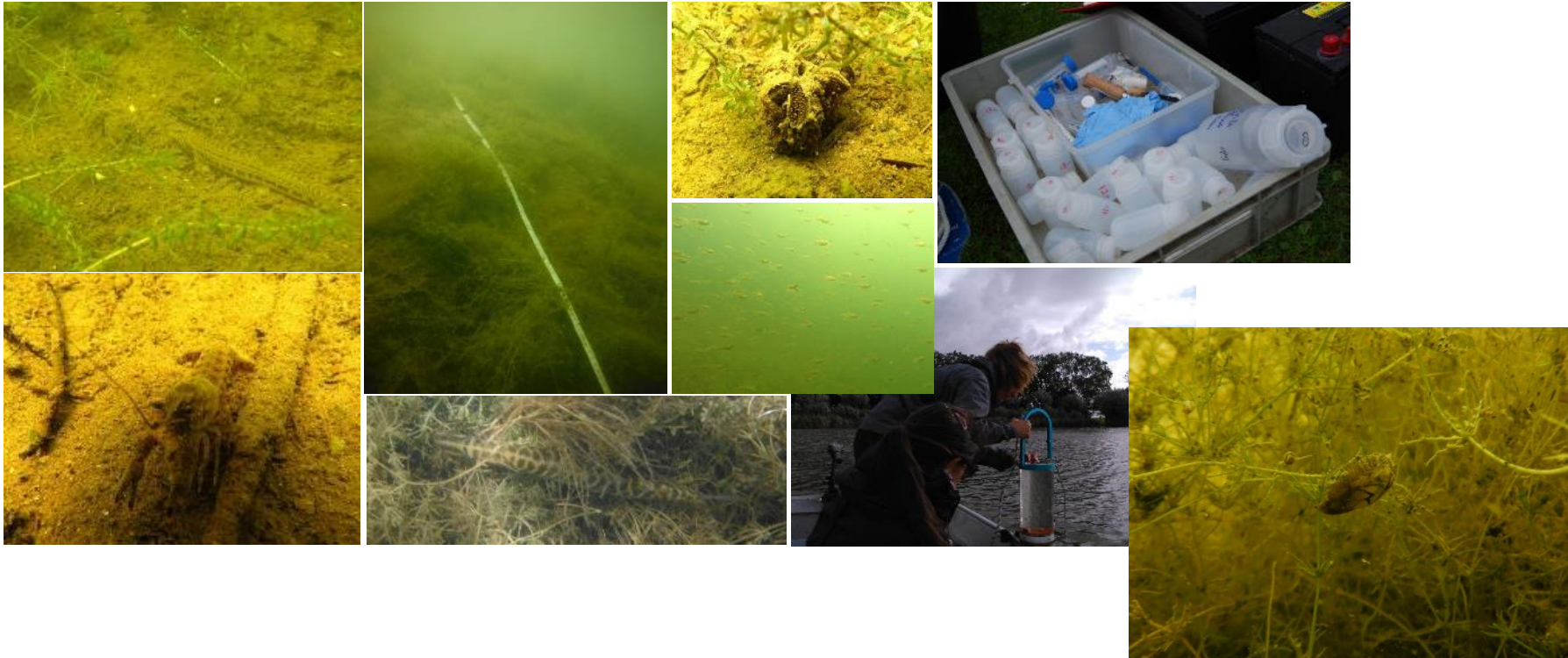
Waarom anders dan natuurlijke wateren?

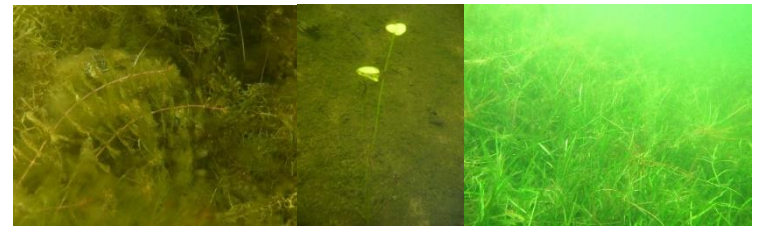
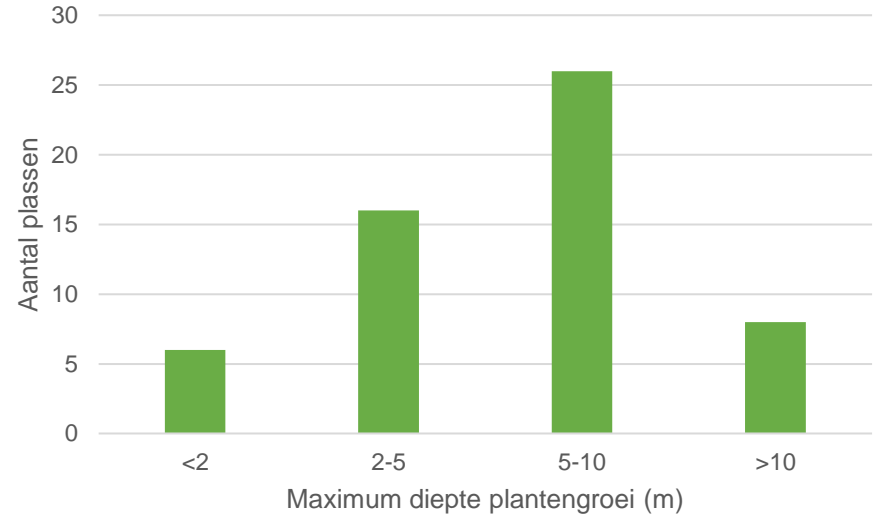
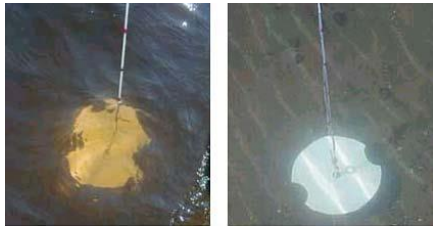
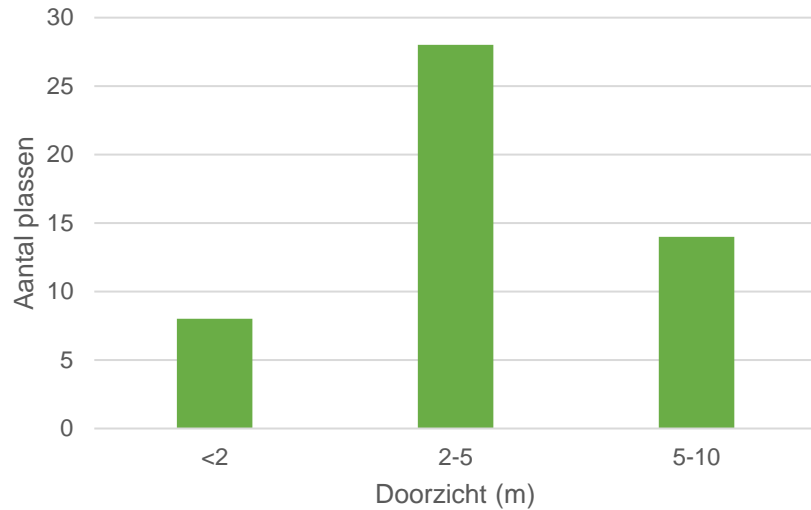
Onderzoek 2014-2015

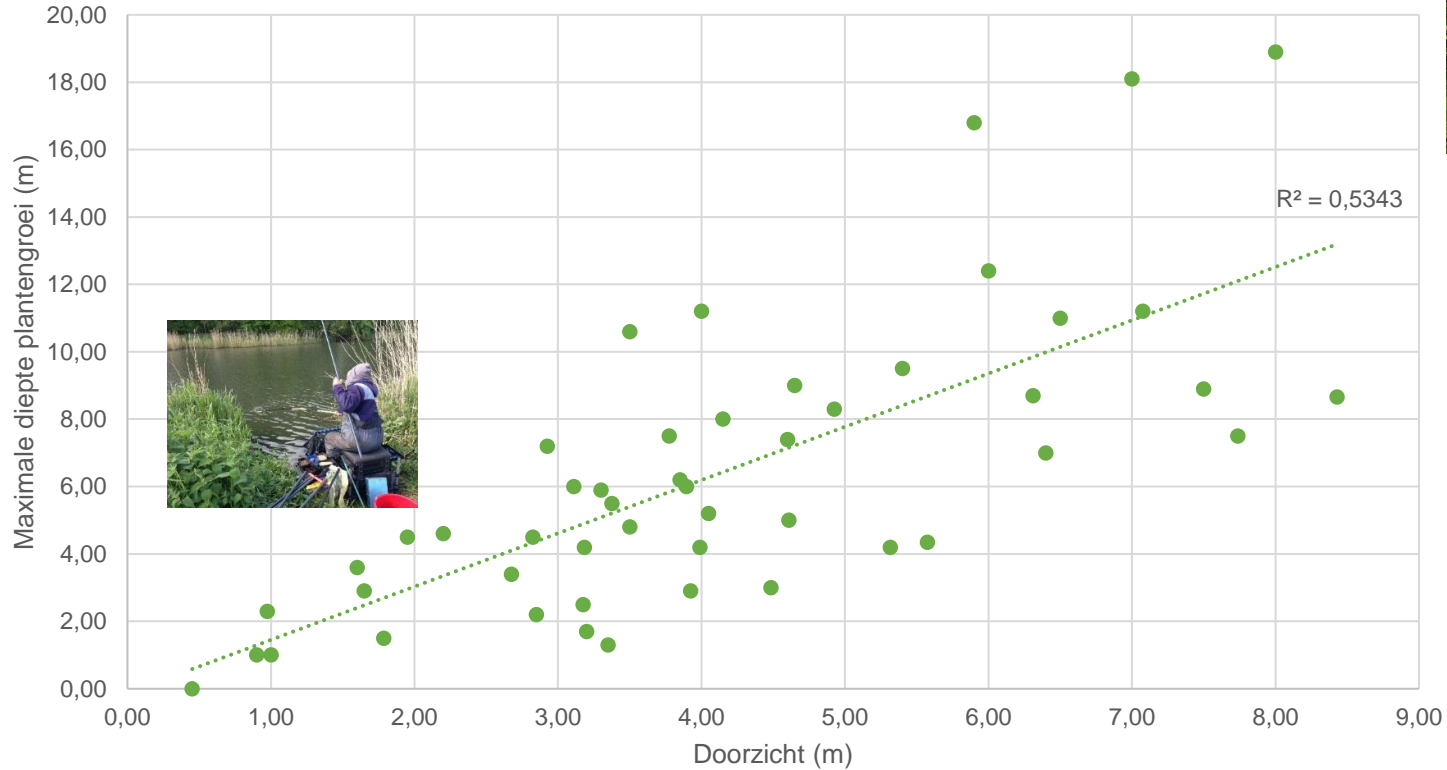
Onderzoek 2014-2015

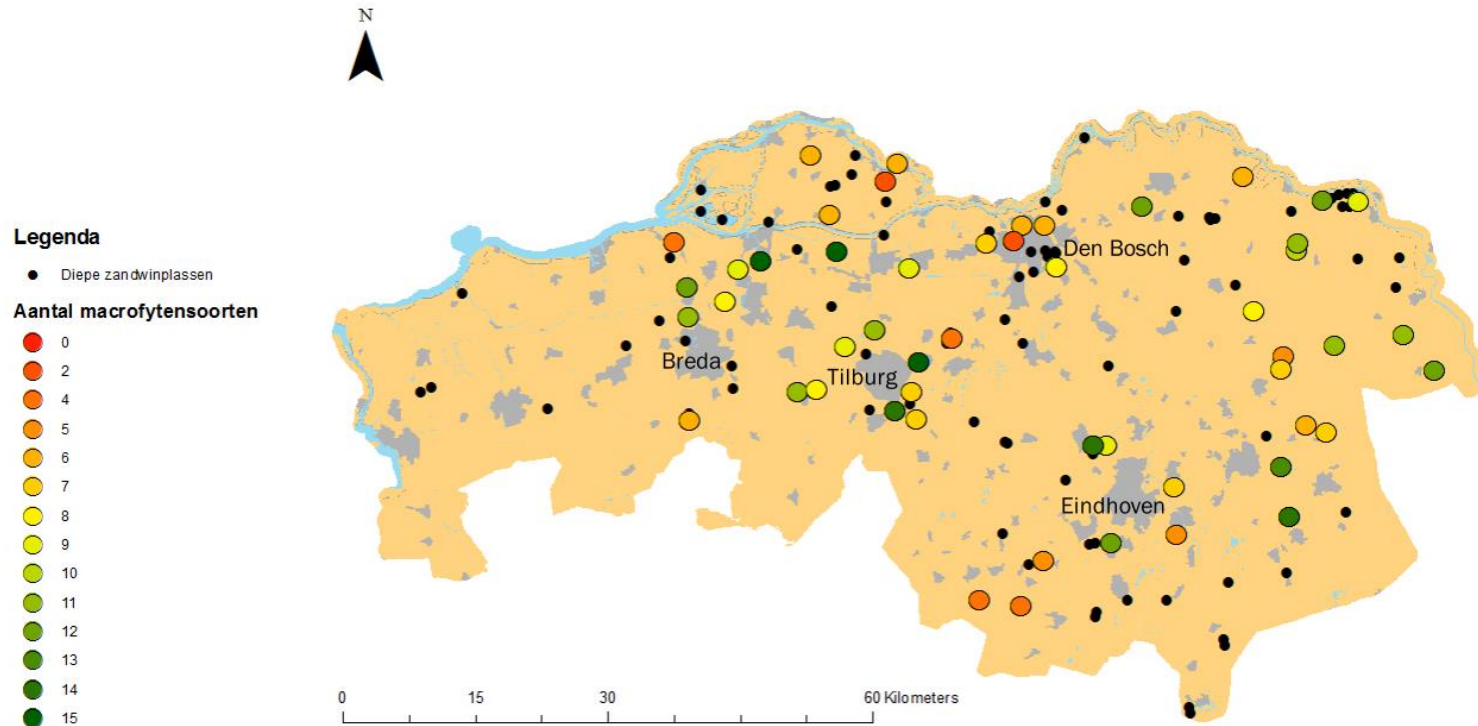
Resultaten

Resultaten

Resultaten

Het verondiepen van diepe uiterwaardplassen met slib – is natuurontwikkeling daarbij gebaat?

Onderzoek door B-Ware, NIOO-KNAW, Deltares, Natuurplaza, Waardenburg Ecologie

Tabel 1 De zes plassen die geselecteerd werden voor het vervolgonderzoek. Het kaartje geeft globaal de locaties weer.

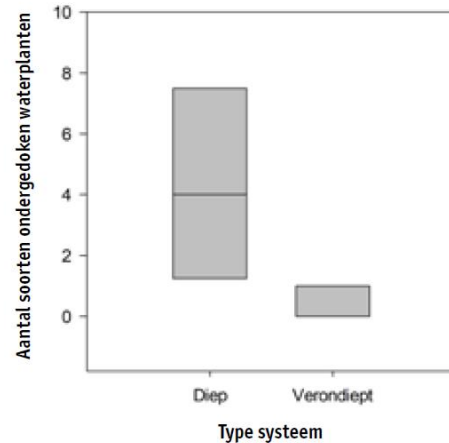
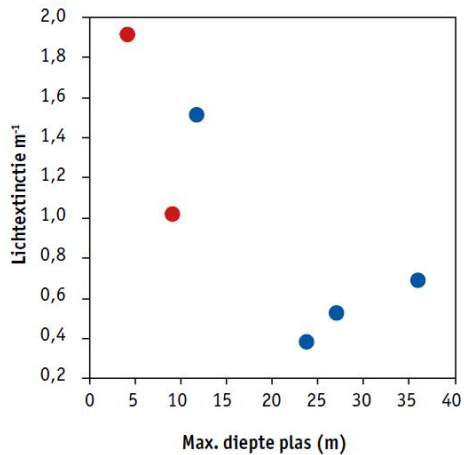
Table 1 The six lakes that were selected for the follow-up study. The map shows locations in the Netherlands.

Quickscan van 24 diepe plassen en 6 verder onderzocht:

	Naam plas	Locatie (nabij stad/dorp)	Riviertraject	Aangetakt (ja/ nee)	Verondiept (ja/ nee)
1	Veenoordkolk	Deventer	Zuidelijke IJssel	Ja	Ja
2	De Put Middelwaard	Vianen	Getijdenlek	Nee	Nee
3	Gamerensche Waard	Zaltbommel	Waal	Ja	Ja
4	Hedelse Bovenwaard	Den Bosch	Getijdenmaas	Ja	Nee
5	Schroevendaalse plas	Maaseik – Echt	Grensmaas	Ja	Nee
6	Redichemse Waard	Culemborg	Lek (gestuwd)	Ja	Nee

Het verondiepen van diepe uiterwaardplassen met slib – is natuurontwikkeling daarbij gebaat?

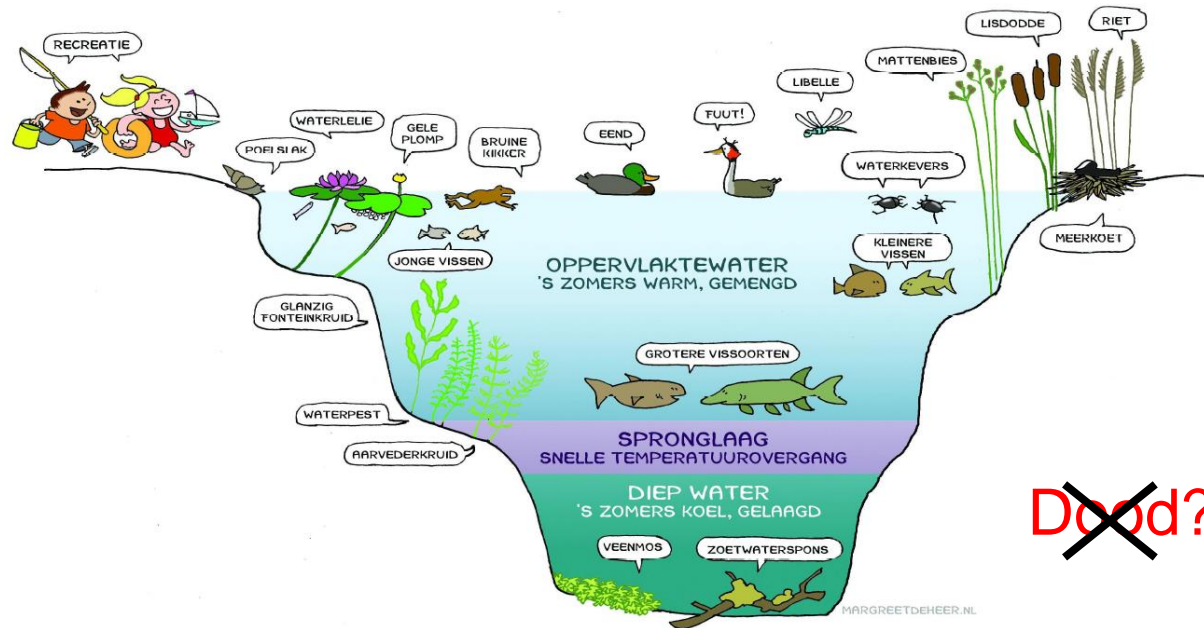
Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Het verondiepen van diepe uiterwaardplassen met slib – is natuurontwikkeling daarbij gebaat?

“Op basis van de resultaten van de OBN-studie (Verstijnen *et al.*, 2022) lijkt het beeld van diepe putten, waarinauwelijks soorten voorkomen en waaraan door verondiepen altijd wat te verbeteren valt (Grondbank GMG, 2018), niet houdbaar als vertrekpunt. In diepe uiterwaardplassen blijkt de water- en bodemkwaliteit niet slechter dan in de onderzochte verondiepte plassen en soms zelf beter.”

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Diepe plassen kunnen dus ecologisch waardevol zijn!

3. Maatschappelijke en bestuurlijke aspecten: onderzoek Antea Group

Twee onderdelen:

1. Botsproef: is de Omgevingswet robuust genoeg voor verantwoorde verondieping in Nederland?
2. Brede bestuurlijke dialoog: ontwikkelen van bouwstenen voor toekomstig diepe plassen beleid

Proces van ontgronding en verdieping

Twee ketens:

1. Ontgronding
2. Verondieping:
 - a. Als losstaand initiatief in een apart planproces
 - b. Ontgronding en verondieping vinden plaats in één planproces

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Zorgen omtrent verondieping

- Afgelopen jaren toenemende import van grond voor verondieping
- In het verleden regelmatig verontreinigd materiaal en plastics aangetroffen (zie West Maas en Waal)
- 2018: aanscherping regels voor plastics in grond en baggerspecie
- Steeds meer vragen over nut en noodzaak van verondieping:
 1. Heeft het verondiepingsbeleid een aanzuigende werking voor grond van onvoldoende kwaliteit?
 2. Is verondieping een verdienmodel geworden?
 3. Wat is de fundamentele waarde van verondieping?

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

Uitkomsten botsproef

- Introductie vergunning en MER plicht is een goede stap
- Bevoegde gezagen krijgen een groter handelingsperspectief
- Gemeenten krijgen meer gezag obv omgevingsvisie en programma's
- Omgevingswet biedt verplichting tot participatie
- Coördinatieregeling biedt meer mogelijkheden voor regie en afstemming
- Conclusie: Ow biedt voldoende waarborgen mits tevens wordt voldaan aan een goede samenwerking, innovatie, kwaliteitsborging, handhaving en een ecologisch normeringskader

Het handboek van de bodem

Uitkomsten bestuurlijke dialoog: 13 bouwstenen

1. Integrale afweging met meerdere stakeholders; lokaal maatwerk
2. Regie bij de provincie
3. Ontwikkelen van een objectief ecologisch toetsingskader
4. Beoordelen van materiaal binnen de context waarin het wordt toegepast (niet alleen op chemische kwaliteit).
5. Verbeteren kwaliteitsborging bodembeheer
6. Maatlat voor de vergunning lozingsactiviteit onder de Omgevingswet
7. Instellen nazorgfonds voor lange termijn effecten

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

13 bouwstenen (vervolg)

8. Aard en herkomst van materiaal borgen in de vergunningenprocedure
9. Verbeteren van de traceerbaarheid van grondstromen
10. Versterken handhaving strategie
11. Versterken kennis en capaciteit
12. Draagvlak voor de gedragscode versterken
13. Innovatie stimuleren

Conclusie

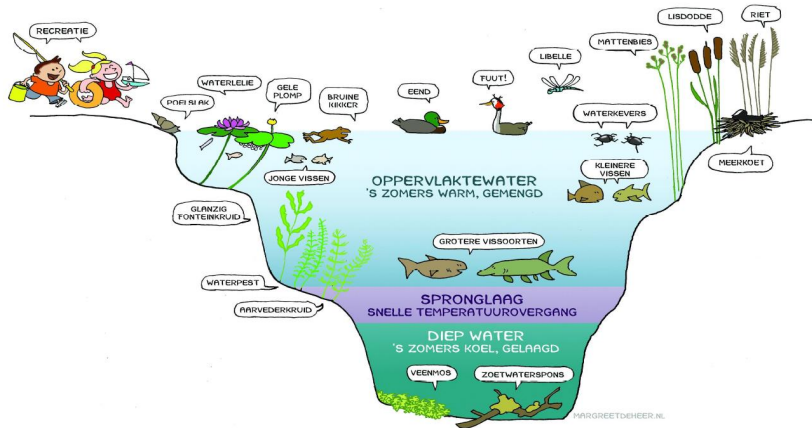
- Verondiepen dient geen doel op zich te zijn
- Het kan meerwaarde hebben indien lokaal maatwerk wordt geleverd met inachtnaam van normen op het gebied van ecologie, leefbaarheid en landschapskwaliteit
- Omgevingswet gaat bijdragen aan een beter handelingsperspectief voor bevoegde gezag, ook voor gemeenten
- Maar ook onder de Omgevingswet is het belangrijk dat partijen goed samenwerken, kennis ontwikkelen, innoveren en werken aan de hand van heldere normen op het gebied van ecologie, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

4. Gesprek

Elementen

Diepe plassen kunnen ecologisch waardevol zijn!

- Verondiepen geen doel op zich
Economie, ruimtelijke oplossing
Ecologie, leefbaarheid & ruimtelijke kwaliteit
- meerwaarde indien lokaal maatwerk
- belangrijk goed samenwerken, kennis ontwikkelen, innoveren, werken adhv heldere normen
- Omgevingswet gaat bijdragen aan beter handelingsperspectief voor bevoegd gezag, ook voor gemeenten

Hèt netwerk event van bodem en ondergrond

symposium

bodem breed

Dankjewel!

Laura Seelen

Harm Warris

Frank van Berkum

Frank van Berkum

